

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 43 -рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/350-п від 09.09.2020 за ознаками порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Тера Інвест» (Дніпропетровська обл., м. Дніпро, ідентифікаційний код 35608287) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю «Тера Інвест» (Дніпропетровська обл., м. Дніпро, ідентифікаційний код 35608287) з повідомлення відомостей щодо споживчих властивостей продукції дезінфікуючий засіб для шкіри рук «Еко Тера» власного виробництва, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Основним видом діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Тера Інвест» (Дніпропетровська обл., м. Дніпро, ідентифікаційний код 35608287) (далі – ТОВ «Тера Інвест», Товариство), згідно з класифікацією видів економічної діяльності, є оптова торгівля хімічними продуктами (код КВЕД 46.75). Отже, ТОВ «Тера Інвест» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації,

- пов'язаної з лікуванням та / або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.
- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному веб-сайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою привабливості споживачів.
- (6) Зазначене посилання, зокрема, містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, може вважатися повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень.
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції виробництва ТОВ «Тера Інвест» готовий дезінфікуючий засіб для рук та шкіряних покривів «Еко Тера» (далі – Продукція 1), у різних ємностях (фотокопія 1):

Фотокопія 1

- (8) Маркування Продукції містить таку інформацію (фотокопія 2):

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amcu.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobnikiv-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciijnimi-bez-dostatnih-pidstav>

Фотокопія 2

- (9) З метою з'ясування підстав для розміщення інформації, що зазначена у маркуванні Продукції, Товариству було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.05.2020 № 127-29/04-6518 (далі – Вимога) про надання інформації.
- (10) Листом № 01/20 від 29.05.2020 (вх. № 8-04/7316 від 09.06.2020) (далі – Лист) Товариство надало відповідь на Вимогу, зазначивши таке.
- (11) Відповідальність за інформацію, зазначену у маркуванні Продукції є Дьомін Петро Олександрович, який є директором ТОВ «Тера Інвест».
- (12) Повний хімічний склад Продукції 1 є таким: ПГМХ ГХ – полігексаметиленгуанідин гідро хлорид, вода.
- (13) В обґрунтування споживчих властивостей Продукції, зазначених у її маркуванні, Товариство надало такі підтвердні документи із відповідними результатами.
- (14) Продукція виробляється у відповідності до ТУУ 20.2-35608287-001:2019, що є загальним для назв «Еко-тера Хьюмен» та «Еко-Тера Вет».
- (15) Масова частка полігексаметиленгуанідингідрохлориду, діючої речовини Продукції, становить 25,0 +/- 2,5 %.
- (16) Висновок про лабораторні випробування ефективності віруліцидної активності засобів Еко-тера Вет та Еко-Тера Хьюмен щодо поліовірусів (далі – Висновок), здійснений Інститутом епідеміології та інфекційних хвороб ім. Громашевського Національної Академії медичних наук України про лабораторні випробування Продукції.
- (17) Відповідно до Висновку до складу препарату «Еко-Тера Вет» входить полігексаметиленгуанідингідрохлорид – 25 %, до складу препарату «Еко-Тера Хьюмен» входить полігексаметиленгуанідингідрохлорид – 25 % та алкілдиметилбензиламоніохлориду 2,5 %.
- (18) Використання Продукції у концентрації 0,4 % призводить до інактивації вірусу поліомієліту через 120 хв на чистих виробках.
- (19) Звіт про науково-дослідну роботу визначення антимікробної дії дезінфекційних засобів «Дезінфекційний засіб Еко-Тера Вет» та «Дезінфекційний засіб Еко-тера Хьюмен», здійснений Державною установою «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України» від 09.09.2019 (далі – Звіт).
- (20) Отримані результати Звіту свідчать, про те, що в суспензійному тесті по відношенню до грам негативних та грам позитивних бактерій (тест-штамів Staphylococcus aureus

ATTC 6538) та *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 15422 пліснявих грибів (*Aspergillus brasiliensis* ATCC 16404) бактерицидна та фунгіцидна дія Продукції досягається за експозиції 60 хв та за температури 200 градусів.

- (21) Висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 14.04.2020 № 12.2-18-5/7918 (далі – Висновок 1) містить інформацію про те, що об'єкт експертизи засіб «ЕКО-Тера Вет» діюча речовина полігексаметиленгуанідингідрохлориду, у кількості 25,0 +/- 2,5 %.
- (22) Відповідно до Висновку 1 призначенням Продукції є, зокрема, для вологої та аерозольної дезінфекції поверхонь та шкіри при інфекціях бактеріальної (включаючи туберкульоз), вірусної (включаючи грип, гепатити, поліомієліт та ВІЛ інфекцію) та грибової (включаючи кандидози, дерматомікози).
- (23) Також, відповідно до Висновку 1 Продукція належить до мало небезпечних речовин, шкідливий при вдиханні, слабкий подразник шкіри, помірний подразник слизових оболонок очей.
- (24) Маркування Продукції містить таку інформацію: **«група інноваційних органічних дезінфікуючих засобів», «засіб має пролонговану антимікробну тривалу дію», «ефективний проти: грампозитивних та грамнегативних бактерій (включаючи збудник туберкульозу, тощо), грипу А (H5N1), вірусів РНК і ДНК, вірусів гепатиту В та С, вірусу СНІД, парова-, адено-, полінома-, поліо-, норо-, рота-, ентеро-, вакцинація-вірусів, цирковірусної інфекції, вірусу герпесу, грибів роду *Candida*, патогенних дерматомікозів, цвілевих грибів, класичної чуми свиней», а також, «група інноваційних органічних дезінфікуючих засобів».**
- (25) Разом із тим, засади правового регулювання органічного виробництва, обігу органічної продукції та функціонування ринку органічної продукції, правові основи діяльності центральних органів виконавчої влади, суб'єктів ринку органічної продукції та напрями державної політики у зазначених сферах визначено Законом України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (далі – Закон).
- (26) Законом закріплено особливий порядок визнання виробників органічної продукції, а також віднесення її до продукції отриманої в результаті сертифікованого виробництва відповідно до вимог Закону.
- (27) Статтею 34 Закону визначено, що маркування продукції, що вводиться в обіг та реалізується як органічний продукт, здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.
- Реклама будь-якого неорганічного продукту як органічного, у тому числі використання напису «органічний продукт» у власних назвах та торговельних марках, вважається недобросовісною рекламою.
- (28) Маркування державним логотипом для органічної продукції, що була отримана не в результаті органічного виробництва, а також використання під час маркування такої продукції будь-яких позначень та написів «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» та будь-яких однокореневих та/або похідних слів від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо будь-якими мовами є обманом покупця або замовника.
- (29) Крім того, позначення **«інноваційний»** за загальновідомою інформацією з відкритих джерел, походить від слова інновація (англ. Innovation), що означає нововведення, новітній продукт в галузі техніки, технології, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, є кінцевим результатом інноваційної діяльності.
- (30) Разом із тим, відповідно до наданих Товариством підтвердних документів та маркування, склад Продукції передбачає вміст діючої речовини під назвою полігексаметиленгуанідингідрохлорид, що становить 25,0 +/- 2,5 %, та воду.

- (31) При цьому відомості щодо використання дезінфекційних засобів із діючою речовиною Продукції наявні з 2006 року, про що свідчить інформація, з відкритих джерел².
- (32) Крім того, перелік мікроорганізмів, антимікробна дія на які вказана у маркуванні Продукції, містить, зокрема інформацію **«ефективний проти: граммпозитивних та грамнегативних бактерій (включаючи збудник туберкульозу, тощо), вірусів РНК і ДНК, вакцинація-вірусів»**.
- (33) Разом із тим, відповідно відомостей, розміщених у Фармацевтичній енциклопедії на вебресурсі Національного фармацевтичного Університету зазначено таке³:
- (34) Віруси становлять царство *Vira*, поділене за типом нуклеїнової кислоти на дві групи, що містять РНК та ДНК, ці групи – на родини, які, в свою чергу, поділяються на роди. Віруси людини і тварин включені до складу 18 родин. Приналежність вірусів до певних родин визначається типом нуклеїнової кислоти, її структурою, а також наявністю чи відсутністю зовнішньої оболонки. Поняття про вид вірусу поки ще чітко не сформульоване, як і позначення різних видів. У таксономічній характеристиці вірусів першорядне значення додається типу нуклеїнової кислоти та її молекулярно-біологічним ознакам: двонитчаста, одонитчаста, сегментована, несегментована, з інвертованими послідовностями, що повторюються, та ін. Однак у практичній роботі передусім використовують характеристики вірусів, отримані внаслідок електронно-мікроскопічних та імунологічних досліджень: морфологія, структура і розміри віріону, наявність суперкапсиду, антигенна структура, внутрішньоядерна чи цитоплазматична локалізація вірусу.
- (35) Отже, словесне позначення **«ефективний проти вірусів РНК і ДНК»** у маркуванні Продукції виходить за межі підтверджених споживчих властивостей Продукції, оскільки передбачає невизначену кількість таких мікроорганізмів.
- (36) Крім того, в Комітеті відсутні відомості щодо визначення **«вакцинація-вірусів»**, а також, перелік мікроорганізмів, що ним передбачений.
- (37) Щодо позначення **«засіб має пролонговану антимікробну тривалу дію»** Товариством не надано підтверджених документів, що чітко свідчили б про зазначену споживчу якість Продукції.
- (38) Відповідно до Висновку, використання Продукції у концентрації 0,4 % призводить до інактивації вірусу поліомієліту через 120 хв на чистих виробках. Відповідно до Звіту бактерицидна та фунгіцидна дія Продукції щодо дії на досліджувані культури досягається за експозиції 60 хв та за температури 20 градусів.
- (39) Разом із тим, час, необхідний для інактивації патогенних мікроорганізмів, є однією з основних споживчих характеристик продукції, що має дезінфекційне призначення, водночас такі відомості у маркуванні Продукції відсутні, що є ознакою поширення неповних відомостей.
- (40) Отже, маркування Продукції містить непідтвержені, неточні та неповні відомості щодо основних споживчих властивостей Продукції.
- (41) Відповідно, спосіб розміщення інформації у маркуванні Продукції, має ознаки поширення інформації, що вводить в оману, крім того, обмежує передбачене статтею 15 Закону України «Про захист прав споживачів» право споживача на одержання інформації, яка забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (42) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком

² Polyhexamethylene guanidine [Wikipedia]: https://en.wikipedia.org/wiki/Polyhexamethylene_guanidine

³ ВІРУСИ [Фармацевтична енциклопедія України, Національний фармацевтичний Університет]: <https://www.pharmacencyclopedia.com.ua/article/1764/virusi>

особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

- (43) Статтею 19 Закону України «Про захист прав споживачів», зокрема, визначено, що будь-яка діяльність, що вводить споживача в оману, є нечесною підприємницькою практикою, що забороняється.
- (44) При розгляді питання наявності ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ТОВ «Тера Інвест» з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.
- (45) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» інформація, розміщена у маркуванні продукції, повинна містити дані про основні властивості продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (46) Маркування Продукції містить непідтверджену інформацію у вигляді повідомлень **«група інноваційних органічних дезінфікуючих засобів», «засіб має пролонговану антимікробну тривалу дію»**, неточну інформацію щодо переліку мікроорганізмів, кількість яких скорочується через застосування Продукції, не містить зазначення підтвердженого часу, достатнього для інактивації мікроорганізмів, які зазначені у маркуванні Продукції, що має ознаки поширення неповної інформації.
- (47) Повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу, зокрема, у відсотках, без проведення клінічних/лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, у тому числі, щодо невизначеного переліку мікроорганізмів, є неточною інформацією.
- (48) Повідомлення щодо антибактеріальних та / або віруліцидних властивостей засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція (що клінічно / лабораторно підтверджено), а також, час, за який відбувається інактивація цих мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (49) Враховуючи призначення Продукції, інформація у маркуванні Продукції про основні її споживчі властивості, є такою, що може вводити в оману.
- (50) Разом із тим, відповідно до інформації, викладеної у листі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (вх. № 127-29/04-8544 від 15.06.2020) процедура погодження введення у обіг продукції дезінфекційного призначення регламентовано Порядком державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 (далі – Порядок реєстрації).
- (51) Порядком реєстрації передбачено перелік документів, у тому числі, засвідчені в установленому законодавством порядку результати оцінки (звіти, протоколи) специфічної активності, безпечності, якості (ефективності) засобу та результати випробування на практиці, проведені згідно з вимогами належної лабораторної практики або виконані відповідно пункту 15 Порядку реєстрації.
- (52) Суб'єкти господарювання, поширюючи інформацію про властивості виробленої ними продукції, зокрема, щодо бактерицидних та віруліцидних властивостей, без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, можуть отримувати конкурентні переваги перед виробниками, продукцію яких оформлено відповідно до процедури, визначеної Порядком реєстрації, була об'єктом відповідних досліджень, що належним чином підтверджують її споживчі якості.

- (53) При цьому здатність, та, зокрема, ступінь здатності продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю, призначенням, та причиною придбання споживачем.
- (54) Крім того, використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася в Україні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (55) Відповідно, на тлі підвищеного попиту на антисептичну продукцію інформація про здатність продукції знищувати бактерії та віруси, через спосіб її викладення, може впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентні переваги перед виробниками, маркування аналогічної продукції яких не містить неточних та/або неповних відомостей.
- (56) Отже, дії ТОВ «Тера Інвест», з урахуванням способу розміщення інформації у маркуванні Продукції без належного обґрунтування, на які мікроорганізми поширюється, підтверджена належним чином, дія Продукції, часу інактивзації / бактеріостатичної дії на такі мікроорганізми, повідомлення у вигляді **«група інноваційних органічних дезінфікуючих засобів»**, та, виходячи із пояснень Товариства і наданих ним підтверджених документів, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, яка вводить в оману.
- (57) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Тера Інвест» (Дніпропетровська обл., м. Дніпро, ідентифікаційний код 35608287) припинити дії з повідомлення про споживчі якості продукції засіб дезінфікуючий «Еко Тера», які, внаслідок способу викладення, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення неточних, неповних відомостей, що є інформацією, яка вводить в оману. Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА